

TANÁR SZAKOS EGYETEMI HALLGATÓK ÉRTÉKELÉSI TUDÁSA ÉS KOMPETENCIÁI

Kovácsné Duró Andrea

Miskolci Egyetem, BTK, Neveléstudományi Tanszék

Kulcsszavak: tanárképzés, értékelésre felkészítés

Az iskola teljes tevékenységrendszerét átfogó értékelési feladatok egyre inkább megkívánják a tanári értékelő szerep átalakulását. Az e tárgykörben végzett korábbi vizsgálatok közös jellemzője, hogy a tanári munka hatékonyságát befolyásoló tényezők feltárása közben foglalkoznak egy-egy jól körülhatárolt értékelési kérdéssel. Ezt a vonulatot képviselik a készségfejlesztő programokhoz (*Cooper, Berliner*), a tevékenységközpontú tanárképzéshez (*Turney, Gage és mtsai*) és a reflektív pedagógusképzési modellhez (*Schön, Shulman*) kötődő külföldi, valamint a tanárok gyakorlati tudásának feltárására koncentrálnó hazai kutatások (*Falus és mtsai*).

Mindezen előzményeket figyelembe véve a Miskolci Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem V. éves tanár szakos hallgatói körében (N=163), a 2001/2002-es tanévben lefolytatott egyéni kérdőíves vizsgálat során érdeklődésünk középpontjában a tanárjelöltek értékelési nézetei, ismeretei, képességei, valamint a nevelési-oktatási folyamatban preferált értékelési funkciók és módszerek álltak.

Empirikus kutatásunk nyomán megállapíthatjuk, hogy a hallgatók nem látják át az értékelő funkciók komplexitását. Számukra az értékelés – leszűkített értelemben – a tanulók értékelését jelenti. S az ehhez kötődő pedagógiai, pszichológiai tudás vonatkozásában tekintik magukat a legfelkészültebbnek. Az egyes funkciók érvényesítésekor a tradicionális oktatási gyakorlathoz kötődő értékelési módszereket helyezik előtérbe.

A töredékes tudás hátterében vélhetően az értékelés-téma hátrányos helyzete, valamint a gyakorlati tapasztalatok szerzésének szűk körű lehetősége áll. Ugyanakkor a tanulócsoporthoz heterogenitásának növekedése, a tanulói igényekhez jobban alkalmazkodó fejlesztő értékelés interaktív módszereinek elsajátítása, az egyéb területeken megvalósítandó értékelő feladatok szakszerű ellátása az értékelésre felkészítésnek a képzésben hangsúlyosabb szerepet szánna. Mindez magában foglalhatná az értékelési szituációk komplex kezelésére alkalmassá tevő képességek kialakítását, az értékelésre vonatkozó prekonceptiók feltárását, az alternatív tevékenységek közötti tudatos választás/döntés elsajátítását. Ennek megvalósítása az elméleti és a gyakorlati képzés eddigieknél szorosabb szimbiózisát tenné szükségessé: mindenekelőtt a tartalom átalakításával és a saját élményeken alapuló képességfejlesztéssel.